Ч. 233. Львів, пятниця дня 20. (7.) жовтня 1911. Річник XV.

ПЕРЕДПЛАТА на **„РУСЛАНА“** виносить: **в Австриї:**
на цілий рік . . . . 24 К
на пів року . . . . . 12 К
на чверть року . . . . 6 К
на місяць . . . . . 2 К

За границею:
на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долярів або 14 рублїв; з висилкою двічи в тижни 6 долярів або 12 рублїв; з висилкою що суботи 5 долярів або 10 руб. Поодиноке число по 10 сотиків.

Телефон Редакциї ч. 1484.

Конто почт. щадницї ч. 98.704.

РУСЛАН

христяньско-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Руслановых псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що-дня крім неділь і руских сьвят о 5 год. по полудни. — **Редакция, адміністрация** і експедиция „Руслана“ при **ул. Хмельовского ч. 15, II. поверх.** Експедиция місцева в Агенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередну застерогу.

Рекламациї лише неопечатані вільні від порта. — Оповістки звичайні приймають ся по ц 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки

Сучасне полїтичне положенє.

(+) Якнебудь в переговорах між Нїмцями а Чехами було умовлено, що справи нїмецко-ческого порозуміня і роботи в тій цїли розпочатої дванайцятичленною народно-полїтичною комісиєю, не можна вязати з подіями і справами державної ради, то мимо того пражскі події кидають сьвітло і тїни на державну раду. Народно-полїтична комісия в Празї не може вийти воза пересправи о дневний порядок засїдань своїх і через те справа нїмецко-ческого порозуміня не посунула ся анї на пядь вперед. Се не може остати без впливу на ческий клюб парляментарний, в котрім відбиває ся настрій відповідний положеню в Празї.

В держ. радї також положенє не хоче вияснити ся, бо нема виразної парляментарної більшости, на котрій правительство могло би оперти ся і перевести державні і народні конечности. Як ми вже вчера зазначили, задача провідної ролї в держ. радї повинна би зовсїм природно припасти Народно нїмецкому Союзови, яко найчисленнїйшому парляментарному сторонництву, однак N. fr. Presse зазначує, що нїм.-народ. Союз якось косо споглядає на правительство, підозріваючи єго о прихильність для Чехів і що сей Союз був більше вдоволений попередником бар. Ґавча, бар. Бінертом.

Однак із сего показує ся, що або N. fr Presse має коротку память, або числить на се у своїх читачів, бож се відома добре річ що іменно нїмецко-народний Союз довів до такого парляментарного положеня, що барон Бінерт був приневолений розвязати держ. раду. Причиною такого поступованя нїм.-народ. Союза було домаганє мінїстерства війни потрібних засобів фінансових на вистаченє війска і фльоти. Нїм.-народ. Союз не хотїв брати сего непопулярного домаганя на свою одвічальність і розбив правительственну більшість, а колиб сего був не заподіяв, був би бар. Бінерт до нинї мінїстром-предсїдником. Годить ся отже сю справу пригадати нїм.-народ. Союзови, а також віденьскому лїберальному дневникови.

Теперішня посольска палата, як ми вже нераз зазначували, не має сталої і певної більшости а наслїдком того полїтичне положенє є непевне а в держ. радї путають ся справи і не можна дійти до якогось ладу і довести конечні справи до полагоди.

Сю непевність і неясність полїтичного і парляментарного положеня в Австриї намагають ся зараз використати Мадяри, а вісти про компроміси між правительственною більшостю соймовою а Кошутівцями і независимцями які там тепер підготовляють ся є обчислені на непевне положенє в Австриї. Се вже не першина, що наколи тілько в Австриї не було згоди і єдности в держ. радї, а запанував розлад і розстрій, угорскі сторонництва покидали спори поміж собою, єднали ся і лучили ся, щоби тілько використати положенє в Австриї для себе. Се вже нераз відчули австрийскі народи на своїй скірі і якраз сї переговори між угорскими соймовими сторонництвами в цїли порозуміня повинні бути поукою для австр. держ. ради, щоби положила конець парляментарному розладови і довела до проясненя полїтичного і парляментарного положеня.

Одначе з цїлого дотеперішного ходу розправ і діяльности другого „народного парляменту“ можна впевнити ся, що сей парлямент відносить ся недовірчиво до правительства, але й не має віри у власні свої сили, до себе самого.

Нїмцї і їх дневникарство намагають ся всю вину сего, як ми вже нераз вказували, звалити на Чехів, котрі нїбито полюють на мінїстерскі портфелї і без обнови кабінету не хотять зближити ся до правительства. Ми вже вчера навели голос хлїборобного ческого „Venkov-a“, котрий сему рішучо перечить. Але й Союз ческих сторонництв ческого сойму рішучо відпер сї поговори і зазначив, що в нинїшних обставинах не міг би засїсти нїякий Чех в кабінетї. Ческий соймовий Союз складає отже всю одвічальність за такі підюджуваня і їх шкідні наслїдки на нїмецко-национальні часописи.

Сї підюджуваня нїмецкий часописий мають очевидно метою, розятрувати уми і розбити переговори в Празї, не допустити там до уладженя межинародних відносин. Нема сумнїву, що поважні мужі і з нїмецкого і з ческого табору бачать шкідні насїдки для краю і обидвох там поселених народів з безнастанного ворогованя і внутрішно-полїтичного розладу і розстрою, що неминучо відбиває ся шкідливо на господарскім і культурнім розвитку і поступі обох народів в Чехах. Алеж і в ческім і в нїмецкім таборі поза соймом і поза державною радою є чимало полїтиків-ревунів, котрі тим тілько жиють і єствують, що каламутять воду, піддержують безнастанне ворогованє і розлад, щоби не допустити до порозуміня, яке вийшло би на користь загалу, але підтяло би єствованє ревунів.

Коли в дневникарстві вказує ся нераз на небезпеки, які грозять народному парляментови і представляє ся вірно парляментарне положенє, то можна нераз почути голоси що ся оправдана критика, яка звертає бачність послів на сї небезпеки, є ворогованєм проти парляменту і послів. І нашому дневникови доводило ся нераз почути такі докори, коли ми в найлїпшій віри вказували на хиби і на небезпеки. В парляментарних кругах не виробило ся ще зрозумінє і сьвідомість, що сучасні полїтичні і парляментарні відносини стали прямо неможливі і що парлямент аж тодї зможе стати діяльним, наколи визволить ся від бічних підпольних впливів крайних живел і зрозуміє справдешні свої обовязки супроти держави і народів. Те саме, що тут сказано взагалї, можна ще з окрема віднести до руских послів.

Просимо відновити передплату.

Акт мести.

(Дальше).

„До такого психічного стану Камінського довели нечувані секатури, на які він мав бути виставлений зі сторони Епископа“. Секатури Епископа були ті, що він карав і мусїв карати такого сьвященика, котрий в пожитю родиннім давав згіршаючі приміри, а і яко вдовець заховував ся так соромно, що подивляти належить терпеливість, з якою руководив ся настоятель, що лише можна витолкувати зглядами для єго осиротїлих дїтий котрих П. К. сам не шанував своїми проступками. Годї на сїм місци вичисляти всї єго провини, на се аж забогато найшло би ся сьвідків, про се не одно моглиб розказати і консисторскі акти, та сего торкатись, значило би мати в тім якусь сатисфакцию. Впрочім оно і само по собі виплине на верх, а колиб сего конче бажалоб „Дїло“, то най вишле свого кореспондента на місце, щоб розвідавши про все, розслїдив всякі скандали і подав до загального відома. Малоб „Дїло“ чим наповнити свої стовпцї, вказуючи на другого руского Мацоха під заголовком „до чого доводить клерикалїзм?“

„Дїлови“ десь страшна оскома, що про се не довідав ся ante festum, оно же на те дуже ласе.

Чиж то так дивно, що Камінський скитав ся через 15 лїт без сталої посади. І кому як кому вину повинно ся приписувати, то лише єму самому. І чиж не був в праві Епископ сказати до него коли він відкликував ся на свої дїти:

„Щож мене твої дїти обходять, коли ти сам за них не дбаєш, лїпше було би, аби ти їх не мав цїлком.“

Підсунені слова „Дїлом“ і тії кропковані місця, які малиб містити грубу простаковатість, то хиба або Камінський вигадав або „Дїло“, коли було за авдиєнцийними дверима недобре підслухало. Чомуж оно не чуло тих батьківских упімнень та рад, які єму дава

Живий труп

драма Л. Н. Толстого,
в шести діях а 12 картинах.

(Конець).

Так щож... І сама Анна Дмитрієвна, коли пізнає Лїзу, зміняє свій погляд і навіть єї полюбила. То й годї опирати ся. Треба справу так поладнати, щоб перевести можна розводовий процес, у якім Протазов взяв би на себе всю вину розводу і тим уможливив Лїзї взяти шлюб з Каренїном. Князь Абрезков підняв ся сеї місиї, щоб єго до сего намовити.

Та Федьо Протазов має певні скрупули:

— Спаси-Біг, дорогий князю! Я все уважав вас чоловіком чемним і добрим. Ну, скажіть же, як менї бути? Що менї робити? Війдїть но в моє положенє. Я й не стараюсь бути лїпшим. Я пяниця — негодяй... Но все таки є річи, яких я спокійно не можу зробити. Я — я не можу спокійно брехати.

І відраза того пропавшого чоловіка перед брехнею так велика, що він радше волїє відібрати собі житє, та дати тим можність женї вийти за Каренїна. Та в тім, коли вже забиравсь до самоубийства, надходить єго теперішна любовниця, циганка Маша:

— (Бачить револьвер) От і гарно! От і дурак! Таки справдї дурак! То й таки справдї ти хотїв...?

— Єй Богу не міг!

— А мене то вже й справдї нема? Безбожнику! А мене то не пожалїв? Ах Федоре Василєвичу, гріх, гріх! за мою любов...

— Хотїв їх опустити, обіцяв — а брехати не вмію.

— А я то що?

— Ти? І тебе би увільнив... Чи може лучше тобі зі мною мучити ся?

— Ано стало ся. Не можу я вже без тебе жити!

— Ех! що за житє зі мною? Поплакала би, тай забула би!

— І зовсїм не плакала би! Чорт з тобою, коли ти про мене не подумав... (Плаче).

— Маша! Любко! Та я хотїв лїпше зробити.

— Так, але собі лїпше!

— (Усьміхнувшись) Та як лїпше, коли би я себе був убив.

— Розуміє ся, лїпше. Бо що тобі вже потрібно? Скажи.

— Як то що потрібно? Много — много.

— Ну, що? що?

— По перше доконче треба би було додержати, що приобіцяв.

Лїзу увільнити...

Та циганка Маша має вже на то раду. Радить єму вислати лист, що поповнює самоубийство, а опісля на березї ріки полишити свою одежу з приналежними паперами, нехай думають, що утопив ся. Протазов так і робить. Лїза і Віктор дістають лист, в якім Федір доносить їм, що єго обовязком було усунутись з сего сьвіта і він усуваєсь...

При сїм находять єго річи на березї ріки, а у ріцї якогось уже надпсованого трупа, в якім Лїза пізнає свого чоловіка. Лїза і Каренїн тепер побирають ся, а Протазов звільнений від всего тинаєсь по спелюнках, та пє дальше, гуляє і співає.

Аж ось раз сходить ся в шинку з Петушкином, по фаху „художником“.

Чарка по чарцї — язик розвязуєсь і Протазов розповідає Петушкінови про своє житє, любов, свою посьвяту, мниме самоубийство, мниме жени вдовиньство ітд. ітд.

Сему прислухує ся Артемієв, який рад би при тім щось скористати, та намовляє Протазова, щоби старав ся таки з того скористати, та актами вимушеня гроший добити ся.

— Прошу вас мене лишити в спокою — говорить на се Протазов.

— Ет! Попросту напишете лист. Хочете, я напишу, тільки дайте адресу, а вже й менї подякуєте.

— Забирайтесь! Я вам говорю. Я вам про нїчого не розповідав.

— Ов, нїчого не розповідали. А от сьвідки. А от і сей чув, що ви говорили, що — труп...

— Ах негодяю!

— Хто? Я негодяй?! Гей полїциянт! Протокол списати!

(Протазов встає і хоче уйти. Артемієв задержує єго. Приходить полїциянт).

Протазов дістає ся в руки властий. Все виходить на яву. Лїзу і Каренїна обвинюють о обманьство. Обоє мусять станути на розправі і оправдувати ся. І хто знає, до чого би було дійшло. Та в тім підчас павзи саме перед проголошенєм вироку стріляє ся Протазов з револьверу і падає в коритари.

З усїх сторін збігають ся в около него — на передї Лїза.

— Федю! Що ти зробив? За що?

— Прости менї, що не міг инакше звільнити тебе. Се не ізза тебе. Менї так лїпше.

Таж я уже давно був готов.

— Ах, ти будеш жити. (Зближає ся доктор, слухає).

— Я і без доктора знаю. Віктор, пращай. Ах і мама там дальше.. (плаче). Як гарно, як гарно (умирає).

Отсе вся драма, а властиво ще канва під драму, яка таки вже робить своє вражінє, та хотя ще не оброблена, вказує таки руку неаби якого талану Толстоя.

Невелика штука, а осб аж занадто, а всї служать Толстоєви у однім: Бичувати свою суспільність, виказувати їй, в чім лихо, та яскравими, на причуд гарними красками відстрашувати її від подібного житя. Яким способом дійшов той молодий чоловік до такого упадку? На се він сам відповідає: Передовсїм вино. Вино, бо й о всїм чоловік забуває і встид єго покидає. А потім і музика, — не опера і Бетовен, а цигани, радше циганки. От тобі і жизнь. От аж тодї енерґія опановує тебе. А до того ще й милі чорні очи і чародійні усьмішки. І пятики ідуть і карти відходять і деморалїзация ширить ся, специяльно у тій сьвя-

Епископ, чому не читало тих розпорядків до деканів в справі єго, щоби єго, чи то присягою чи грозою, приневолити до виповнюваня коли вже не точних обовязків сьвященика, то бодай обовязків християнина та чоловіка.

Якже можна бути так безличним і казати, що то ipsissima verba Владики, а в другім місци в тім же самім числі на стороні 5. говорити инакше. Чи се знов другі ipsissima verba?

А щож то знов за обида страшна, коли Владика свому сьвященикови говорить „ти“. В сьвіті цивільнім є се навіть практиковане, щож доперва казати серед духовеньства, де кождий вважає себе братом другого, де лучність ідеї витворює сердечнійші взаємини чисто людскі. Слово „ти“ се вираз сердечности чувств, котрим промовляє батько або матір до дитини, та брат до брата. Се не є вислід „великости та непомильности, як також грубости та брутальности“, але виразом сердечности та братерства. Та ще власть духовна звикла ним послугуватись для зазначеня своєї власти. Так промовляє Папа, так і Епископи до свого духовеньства. Особливо, коли хто є в низшім віці або рівнім, щож доперва коли собі хто не заслужив на жадне „виканє“.

Чиж таке „тиканє“ мало причинитись до „затемнюючої розум розпуки?“ Лучити одно з другим, се ніяк не містить ся в умі читача на тих висновках у „Ділї“. А преці засуспендованє Каміньского на сотрудництво з „тиканєм“ так гарно „Діло“ навязало, що се здає ся ще дужше винувати Епископа. Де кум, де коровай?!

Найже „Діло“ дивить ся на справу не лише з психічного стану, але з чисто фізіольоґічного, а побачить, що „затемнююча розум розпука“ у Каміньского не вийшла так із тої першої причини, як радше з другої, то є з єго зіпсованої природи. Преці відомою річию є, що убійці майже без виїмку мають за собою брудну та бурну минувшину. Через те а особливо через алькоголізм доходять они до такого нервового стану, що не лише „тиканє“ але і байдужа усьмішка може довести їх до скажености, тої кульмінацийної точки розстрою нервів. Якже можна, не знаючи чоловіка, говорити про него апольоґію перед всіма та вдавати з найлютійшого ворога духовеньства з нагоди догідної для себе хвилї, єго приятеля? Тому то і на Каміньскім можна ствердити лише стару пословицю, що в слабім та зіпсованім єго тїлї мусїв запанувати силою послїдовности злий дух.

„Дїлови“ надоїли протести вношені проти него загалом „стероризованого прибічниками Еп. Хомишина“ духовеньства, то в замаху божевільного чоловіка хоче видїти „розпучливий протест проти тих володарских практик, на які виставлене духовеньство станїславівскої диецезиї зі сторони свого владики“. Такий протест гідний лише людий, що у всякому злочинцї, котрого ведуть на шибеницю за злочин, видять протест поневоленої та тероризованої правди. Гаразд, що таким протестом вдоволяє ся „Дїло“, коли хто иншого єму піддати не хоче. Для нас сьвящеників сей вчинок не є ніяким протестом, лише божевільством, а протест „Дїла“ актом мести.

І якіж то є тії „володарскі практики еп. Хомишина“? „На основі всего дотеперішнього поступованя єго, треба сказати, що він опанований, якимись хоробливими маніями, які пхають єго до вчинків властивих радше якомусь ориєнтальному тиранови ніж церковному достойникови. І так опанувала єго манїя якоїсь небезпеки, яка буцїм то грозить гр.-кат. Церкві на галицкій Руси, якої нїхто инший з гр.-кат. владик не бачить і не поборює, так що тільки він один покликаний бороти ся з нею“.

Практики тії, що так колють в очи „Дїло“ і проти котрих воно так остро виступало в цїлім рядї статий, то є систематичні реколекциї загалу духовеньства що року, що мали цїлию відродити єго духово, строго в дусї католицкім веденє духовного семинаря, введенє в житє дієцезальної фінансової інституциї, і єї операциї клєрикальні, про котрі „Дїло“ ч. 226 так віддиво висказує ся, немов би цїлию купна готелю і каварнї було, щоби дати місце львівским клєрикально-рептильним штабовцям де переночувати і забавитись, евхаристичний культ та Ісусового серця, диецезальний Синод, парохіяльні читальнї, котрих „Дїло“ не може стравити яко ворожі народови, дім Василиянок і т. и. Справдї „страшні практики“, але для ворогів Церкви і релїґії а не для духовеньства, котре хоча би хотїло заняти опозицийне становище проти свого Владики, супроти тих в очи бючих фактів, маючи совість і шануючи свою гідність, ніяк і нїколи на щось подібного не поважило би ся, навіть колиб прийшло ся єму зі своєю личною справою цофнути ся взад ізза добра загалу. Щож доперва казати про нарід, котрого ворогом називають Владику. Він є ворогом, але правдивих ворогів народу. Се вже не можна зачислити до манїї якоїсь небезпеки, яка буцїм то грозить гр.-кат. Церкві — то таки правдивий факт. Перейдїть, панове редактори, наші села вздовж на поперек, а побачите, що в народї є така небезпека, і то небезпека утрати віри. Чиж се так малозначне для „Дїла“, чи може умисно затаює той фактичний стан небезпеки із відомих собі зглядів. Вже коли оно сего не бачить, то Епископ в першій мірі обовязаний се видїти, бо він є серцем своїх вірних і в совісти перед Богом відповідає за них. То не є „буцїм“ — то сумний факт — і то не сам нарід тому винен, але тії, що беруть ся єго вести до просьвіти та полїтичної сьвідомости — а „Дїло“ тому се видаєсь „буцїм“, бо оно перед веде в тій роботї здехристиянїзованя нашого народу і то скрито, незначно, тихо а ревно.

І чомуж так дивно „Дїлу“, що Епископ в так небезпечний час для Церкви і вірних хватаєсь рішучих середників, аби не тратити часу на проволїканє справи, але аби все невиразне і двозначне поставити на вістрю меча, бо periculum in mora? Се вільно лиш докторам disputationis et distinctionis з „Ниви“ та єї одномишленникам, що є заразом і тими „духовними кругами“, пособляючими деструктивну, бо атеістичну роботу „Дїла“ і єго клїки, але не Епископу з широким католицким своїм поглядом та вражливим чувством на справи віри і обичаїв.

„Дїло“, котре все знає, хвалить ся знати, що „хто инший з гр.-кат. владик не бачить тої небезпеки і не поборює“ єї. Де оно се добачило, чи може в спільних посланїях галицкого Епископату та в спільних розпорядках? Думаю, що сї слова подиктувала „Дїлу“ сьвідома облуда, обрахована на те, щоби при цитькувати та не наражуватись сим другим Владикам на рішучий виступ із їх сторони. Я мовляв не виступаю проти Епископату, або проти віри, але лише проти Епископа станїславівского, котрий „терпить на манїю якоїсь небезпеки“ не означеної та в своїй несьвідомости думає, що він тільки одинокий покликаний боротись з нею“. Най лише „Дїло“ так послїдовно далї йде витиченою дорогою, а колись ще дожиє, що загремить весь Епископат і весь клир. Доси ще не вибила година до того покликаня, але она вибє певно.

(Конець буде).

тій з „широкою натурою“ Расеї — а сотки і сотки молодежи вільної, чи жонатої гинуть і марнують ся, а враз з ними і неодна родина. А власти на се такі глухі, такі темні. На підшепти зовсїм звихнених, морально нїчо не вартних осіб они ласі. І тягають по судах людий ізза того, що там перший лїпший шантажист хотїв другого на шантаж намовити, а той не дав ся. І безпокоять їх. „А так були би були всї успокоєні. І они щасливі і гарно памятали би про мене, і я щасливий, що своїм упадком принайменше зробив се, що повинен був зробити, що усунувсь зі сьвіта, щоби не мішати тим, які заслужили на житє гарне і добре!“ резонує Протазов. І відчуває се все Толстой і гірко болїє... і устами Протазова кидає із гроба всїм тим московским сторожам гіркої моральности терпкі слова: „І ви, дістаючи кождого 20-го по двугривенному за пакість, надїваєте мундур і з легким серцем збиткуєтесь над ними, над людьми, яких ви і мизельного пальця не варті, які би вас у себе і в сїни не впустили. Но ви дібрались і годї...

І на все се булаб лиш одна відповідь у вольній Росиї:

„Я скажу вас арештувать!“

Та Протазов на сценї — а Толстой в гробі і лиш „внушительно улыбаясь — надо вислухать“!

4-ка.

З державної ради.

На початку вчерашного засїданя палати послів подав мінїстер-предсїдник бар. Ґавч до відома, що французке правительство відповіло подякою за співчуванє, висловлене з нагоди катастрофи корабля „Liberte“.

В дискусиї над реформою правильника нарад палати п. Ванек зазначив, що в Австриї треба би завести федералїзм, який є одиноким можливим в сїй державі устроєм. Впрочім заявив ся за відісланєм предлоги до комісиї.

Мінїстер внутрішних справ ґр. Вікенбурґ звернув бачність на се, що ся реформа не терпить проволоки, бо провізоричний правильник перестає обовязувати з днем 31. грудня с. р. Правительство надїє ся, що проєкт буде предложений з відповідним материялом до реформи і просить о відісланє єго до комісиї.

Потім забрав голос пос. Седляк (ческий аґр.).

В дальшім ходї дискусиї над реформою правильника говорив між иншими пос. др. Евген Левицкий, означуючи становище свого сторонництва до правительственної предлоги. Ся предлога як також попередні має одиноко на цїли зроблене з парляменту машини до голосованя для правительства. Критикує подрібно постанови предлоги і заявляє, що дорогою реформи правильника не дасть ся вилучити национального питаня з парляменту, доперва по розвязцї сего питаня парлямент буде спосібний до працї. Русини, які є видані на ласку польских верховладів в Галичинї, чейже не можуть зрезиґнути із середника оборони, яким є обструкция. Бесїдник жалує ся ізза несправедливої виборчої реформи до галицкого сойму і заявляє, що Русинам супроти пасивности осередного правительства, котре видало їх на ласку штучно сотвореної більшости в Галичинї, не полишає ся нїчого иншого, як вести борбу о свої права. Бесїдник заповідає вкінци найострійшу борбу проти предлоги.

На сїм перервано наради і приступлено до дискусиї над наглим внеском в справі дальматийскої зелїзницї, після чого засїданє замкнено.

Буджетова комісия вибрала предсїдником п. Коритовского, одним з містопредсїдників є п. Василько. П. Коритовский дякуючи за вибір, впевнив, що буде старати ся відповісти за покладане в нїм довірє. Обговорюючи працї, що ждуть комісию, зазначив, що они є дуже великі, бо не є ще полагоджений буджет навіть на 1911 рік. Комісия буде мусїла роздумати, чи супроти обставин, що 5/6 буджетного року вже уплило, отже більша часть буджету є зужита, було би вказане брати під подрібні наради буджет на біжучий рік, тим більше, що правительство з провізориєю на рік 1912 анальоґічно з поступованєм в роках 1905 і 1906 вставило постанову, конечну для рахункових замкнень, т. зв. рахунковий закон з господарки в р. 1911. Дальше вказує бесїдник, що останне рахункове замкненє було залагоджене в палатї в р 1893.

Поминувши властиву задачу буджетної комісиї, належало би рівнож роздумати, чи не є вказане взяти під наради комісиї також ряд предлог, придїлених иншим комісиям, до палати. В тім зглядї був вже прецеденс в роцї 1908 з законом в справі полїпшеня материяльного биту поодиноких катеґорий державних урядників. Хотяй буджет і останне рахункове замкненє не є ще формально придїлене, піддає бесїдник гадку, щоби вже тепер застановити ся над роздїлом рефератів, так, щоби по роздїленю референти могли сейчас взяти ся до працї.

В тій цїли предкладає, щоби нинї в полудне сторонництва вислали своїх членів, охочих до обнятя рефератів, на специяльну конференцию. На заміт социялїстів відповідає, що йде ту о неурядове порозумінє.

П. Штельцель висловлює обаву, щоби подрібні предлоги через процедер попередно пропонований, не проволїкли ся.

Пп. Фукс і Масталька зазначують, що звіт комісиї контролї державних довгів не є ще залагоджений.

Провідником військової комісиї став вибраний п. Поґачнїк, в комісиї податковій є головою п. др. К. Левицкий.

Ворохобня в Китаю.

„Berl. Tagblatt“ доносить з Льондону, що вість о прибутю Нїмців до Ганкау викликала переляк; ходить о евентуальні прикрі наслїдки для чужоземнців. З Ганкау телеґрафують до Берлїна, що надходять там поїзди з правительственними військами, а з Пекіну прийшла вістка в дорозї Льондону, що ворохобники вже від кількох днїв заняли телеґрафічну стацию в Ганку. Прибуло там також 4.000 цїсарских війск і чекають на дальшу часть війска, щоби опісля розправити ся з революционїстами. Комендант нїмецкого воєнного корабля „Leipzig“, який стоїть тепер в Ганкау, доносить до Берлїна: Цїлий день і ніч проминули в супокою. Ворохобники цофнули ся. Найстарший анґлїйский офіцир обняв головну коменду над зібраними під Ганкау сухопутними і морскими силами. „Бюро Вольфа“ комунїкує, що нема дальших вістий про перестрілку нїмецкого війска з китайскою товпою. Можна здогадувати ся, що акция була коротка, успішна і без більшого значіня.

Італїйско-турецка війна.

Справа війни в турецкім парляментї. Посли з Триполїсу видвигнули в парляментї внесок на поставленє бувшого кабінету в стан обжалованя, основуючи свій внесок на втратї Триполїсу, який лучив Туреччину з 90 мілїонами магометанців в Африцї. Теперішне правительство не постарало ся о належне обезпеченє Триполїсу нї під зглядом стратеґічним, нї культурно-економічним, а наслїдком того 200 тисяч Триполїтанців виемігрувало, а пів мілїона померло голодовою смертию. Посол з Бенґазі впевнив, що розпоряджає вже 8.000 добровольців, а Магмет-бей утворив в Тунїсї корпус з 30.000 добровольців і вмашерує небавом на триполїтаньску область.

Рада мінїстрів за війною. По донесеню час. „Sabah“ рада мінїстрів рішила не приймати нїяких посередних акций для покінченя війни. Начальний вожд турецкої армії прибув з війском до Триполїсу і мало прийти до нового нападу турецких війск на Італїйців біля Джісан.

Мобілїзация в Сербії. В скупштинї заявив премієр Мільованович у відповідь на інтерпеляцию, що правительство зарядило лише в чотирох сїльских громадах пробну (!) мобілїзацию.

Американьска ескадра. Царгородскі дневники сповіщають: Американьска ескадра, зложена з 6 великих воєнних кораблїв і кількох торпедовців, прибула до Мітилєне Італїйскі торпедовцї, що кружляли по Архіпеляґу, зникли від хвилї появи американьских кораблїв.

Мобілїзация Росиї. В звязи з поголосками про росийску мобілїзацию, доносять з Берлїна до Парижа, що росийске уоружуванє має на цїли, з оглядом на положенє на балканьскім півострові, поставити Росию в стан поготови.

Анґлїя не анектує Єгипту. Вчера рознесли часописи вість про намірену Анґлїєю прилуку Єгипту. „Morning Post“ і „Daily Telegraph“ заперечують на основі урядових впевнень правдивість сеї вістки, яка наробила богато шуму на берлїньскій ґелдї.

Полїтичний огляд.

Заграниця.

В Триполїс причалили вже останки висланого там італ. війска, а тепер імовірно почне оно посувати ся в глубину краю. Італїйскі війска будуть там мати трудности і перепони не так супроти турецких війск, як більше з природою краю, бездорожєм і тамошним підсонєм. Вправдї звіщають, що турецке війско надходить на відсїч Триполїсу, але се мабуть останне змаганє турецкого війска, щоби з почестию дістати ся в італїйский полон. Аж тодї посуне ся італїйске війско в напрямі гір Джебель, наколиб справдила ся вість, що шеік Сенусів проголосив „сьвяту війну“.

Начальник італїйских війск, ґенерал Канева видав в імя Боже і короля поклик до населеня Триполїсу і Киренайки, написаний з основним зрозумінєм арабскої народної вдачі. Сей поклик печатано в печатнї конґреґа-

ції de propaganda fide, бо тільки там є черенки арабскі і турецкі. Правительство, як справедливо замічає „Vaterland“ вибрало сю печатню лише длятого, бо там є черенки для всїх язиків і говорів. Але замітно, що ґенерал „в імя Боже“ відкликує ся майже в кождім уступі сего поклику до опіки Всевишнього, котрого імя так обережно промовчує ся навіть в престольній річи і в усякім документі прилюдного житя, котрого імя прогнане із шкіл, а навіть науці релїґії робить ся всякі неможливі перепони і трудности, а вже зовсїм нехтує ся в громаді Риму.

Арабам, як пише Osservatore Romano, певно не скажуть нічого про се, як в Італії тамують релїґійні закони, не натякнуть про те, що нехтує ся найсьвятїйші приреченя дані Церкві, не згадає ся о тім, що супроти женщин поступає ся так, що навіть між Етиопами румянїлиб ся, та що на улиці нераз бачить ся такі безличні річи, котрих знесенє навіть на Сходї тепер постановлено. Не здрадить ся того, як правительство поступає з релїґійними фондациями, котрі видано тим, що явно признали ся до атеїзму і невірства. З того поклику видно, що прилюдні власти італїйскі мають більше пошани для Корану і Суни, як для Євангелия, очивидно, бо релїґія в Італії була „приватною справою“, а тепер стала „інтересом“.

Свободолюбний рух в Хінах війшов тепер на новий шлях. Вправдї і давнїйшими часами бували ворохобнї в Хінах, але не доходили до таких розмірів, як тепер. Творили ся тайні товариства головно заходом по европейски вихованих, з покликами і вічами, котрі намагали ся мимо опору правительства осьвідомлювати широкі верстви народні. Хінець раз розруханий визначає ся незвичайним орґанїзацийним талантом. Потворили ся союзи, котрих метою розбудженє Хін до визволу з ярма чужоземців. Розляг ся поклик, щоби утворити осередній парлямент, а расовий патриотизм перемінив ся в национальний. З того часу почав нарід критикувати правительство і династию, яко підпору правительства, котрому приписувано самоволю провінциональних властий. І правительство і династия обурювали нарід незвичайною уступливостю супроти Росиї, а також задля байдужности з нагоди повений і непороди, на що правительство відповіло смертними карами. Зорґанїзовані товариства. між ними „Небо“ піддержують опір народу супроти правительства, а члени їх поривають яко аґітатори спокійний або байдужний нарід.

Свободолюдний рух обхопив усї верстви населеня. На чолї єго стоять високі достойники військові, учені, а виконними орґанами є студенти, селяни, міщани, ремісники і жовнїри. Перемичують численні летючі листки, брошури, революцийні пісні і вдирають ся і до війска.

Рух сей підготовлений довгою рукою наперед, а доказом сего оклик: „Охорона для чужинців!“ Як би на оден поклик повстанцї явили ся в ріжних містах, усунули місцеві власти, о скільки не злучили ся з ними, установили там своїх прихильників і оповістили, що загрозу житя або майна будуть карати смертию. Так зорґанїзований рух і вибух революциї нараз в ріжних місцях і довів до великих успіхів так, що звіщають, начеб вже проголошено там републику.

— **Сходини членів Христ. сусп. Союза** щоденно від 6-ої вечер **в канцеляриї ул. Хмельовского ч. 15, II пов**

НОВИНКИ.

— **Календар**. В пятницю: руско-кат.: Серґія; римо-кат.: Ірини. — В суботу: руско-кат.: Пелагії; римо-кат.: Уршулї.

— **Атеїстична хула!** Від коли редакция „Дїла“ опинила ся в руках атеїстів і революционерів-анархістів, від тодї зачали ся сипати з неї найзневажливійші обиди на всї сьвятощі католицкі. Від тодї систематично зневажають ся найвзнеслїйші чувства релїґійні цїлої Церкви і то в спосіб брутальний, некультурний, гідний як раз редакторів „Дїла“. З того „Дїла“ виходять що хвиля статї, що своїм змістом і напрямом, ба і тоном завдають нашій католицкій суспільности як найтяжші удари, коли оно тимчасом чванить ся, що стоїть на „сторожи народних прав українського народу.“

Що се нікчемне поступованє „Дїла“ є справдї орґаном, що наносить нам лише шкоди та обиди наших чувств католицких, на се не треба богато доказів.

Хто стягнув на нас найтяжші переслїдуваня зі сторони польскої верховлади, почавши від 12. цьвітня 1908 р.? „Дїло“! „Дїло“ довело нещасного Січиньского до тюрми! „Дїло“ викликало через се на нас страшну лють Поляків. Оно своїм цькованєм і грозьбою вивело Січиньского з рівноваги, що важив ся убити чоловіка! „Дїло“ своїм брутальним шкальованєм станїславівского Владики довело до сего, що сьвященик в божевілю важив ся піднести сьвятокрадску руку на свого Архієрея! „Дїло“ здеморалїзувало нашу молодїж ґімназияльну, нехтуючи всякі засади етики і права!

„Дїло“ споганило найсьвятїйші річи цїлого католицкого сьвіта, називаючи Пречисту Діву покриткою, „Дїло“ зневажило Божество Спасителя рівнаючи Єго з Буддою, Конфуцием і Толстойом. „Дїло“ зневажило стан сьвященичий і взагалї цїлу єрархію церковну, шкалюючи на кождім кроцї станїславівского Владику і Римский Престол. „Дїло“ здеморалїзувало сьвятість родини, виписуючи препогану статю „Проблєми супружа“, де недвозначно накликує, що „слабші дїти належить убивати!“

Що ще є в католицкій Церкві сьвятого, чогоб не обсьміяло і не опоганило „Дїло“?

А ось найновійший подвиг поганців з „Дїла“:

В ч. 231. з 18. жовтня с. р. помістило „Дїло“ фейлєтон під заголовком: Шін-мі-хо. Єсли ще доси міг хто мати сумнїв про поганьство „Дїла“, так тепер вже повинен єму сей фейлєтон отворити очи.

Сей фейлєтон є найтяжшою обидою католицкої віри, обидою якої колинебудь допустило ся „Дїло“ і лиш з дива не можемо впйти, як прокуратория могла переслїпити так наглядну обиду признаної в Австриї релїґії.

Фейлєтон Шін-мі-хо, зазначений яко китайска сатира з XVIII. віку, є нічим иншим лиш грубим сарказмом і поганьскою обидою Преосьв. Хомишина з Єго окруженєм і х у л о ю н а **самого Бога**

В фелєтонї з нїби-хіньскими іменами суть імена станїславівского Владики і духовеньства, поперекручувані, котрі однак кождий сейчас пізнає

Шін-мі-хо = Хомішін,

Дї-Гор = Гордієвский,

Ко-Ш Чен (має бути „чеп“) = Шенкович,

Мнї-Ло = Ломнїцкий,

Ля До но чор = Чорнодоля,

Рі-Ш Ба = Бариш.

Еп. Хомишина названо п о г а н ь с к и м ж е р ц е м в окрузї Ні-ста (С т а н ї с л а в о в а), оо. Гордієвского і Щепковича і других сьвящеників названо **„бонзами“**.

Не хочу переповідати цїлої поганої писанини, бо гидь і лють бере. Згадаю лиш те, що найважнїйше — іменно, що ту містить ся **хула проти самого Господа Бога**, котрого зве „Дїло“ „Великим Змием.“ Що так се є а не инакше, се слїдує з слїдуючих даних.

1) Річ має ся дїяти в притворі сьвятинї та **в сьвятинї** — отже в церкві.

2) Шін (Хомишин) сидить на престолї в сьвятинї (в церкві) і при вимовленю слів: „щоб ваш масоньский мозок розбризкав ся по стїнах та підлозї с е ї с ь в я т и н ї В е л и к о г о З м и я“ — кажеть ся **„робить** поклін в сторону **жертвенника В. Змия“**.

Такий поклін робить ся до Найсьв. Тайн на великім престолї.

Отже великий престол, де приносить ся жертву Госп. Богу, названий богохульно **„жертвенником Великого Змия“**.

3) По цїлій представленій перепалцї говорить Шін (Хомишин) до б о н з і в (сьвящеників):

„А тепер збирайте торжественні ризи та **відслужимо службу Великому Змиєви.**“

Отже Служба Божа названа службою Великого Змия!

Так зневажило „Дїло“ всьо, що лиш найсьвятїйше: р о д и н у, с ь в я щ е н ь с т в о, П р. Д ї в у, Н а й с ь в. Т а й н и, Ц е р к в у і Б о г а!

І таку часопись мають читати сьвященики католики? Чи не сором? І така часопись має бути орґаном „Народного Комітету“, де засїдає 78 сьвящеників? І така часопись має бути „одиноким найпочитнїйшим орґаном“ нашої суспільности? Справдї дуже сумно і застрашаючо!

Вже крайний час, щоби власти церковні примінили „Officiorum ac munerum“, та захоронили паству, повірену їх пастирскій опіцї перед соблазнию і гнилию, яку розсївають атеїстичні та схизматицкі часописи.

Сьвященик.

— **Ювілей Шашкевича**. Посьвяченє памяткового хреста на Білій Горі коло Підлися відбуде ся дня 29. с. м. (в недїлю). Онодї була у Є Ексц. Митрополита ґр. Шептицкого депутация президиї комітету ювілейного обходу в Підлисю і просила о участь Ексцеленциї в посьвяченю хреста. Ексц. Митрополит дуже радо згодив ся взяти участь в сїм сьвятї.

Золочівщина ладить ся до сего ювілею з великим пієтизмом. З округа прибудуть тисячі народа, бо треба знати, що ті сторони покривають самі сьвідомі села і місточка, як Олесько, Білий Камінь, Підлисє, Розваж, Соколівка, Кути, Черемошня, Почапи, Закомарє, Ожидів, Юськовичі і десятки инших місцевин. Коли допише гарна погода, то підлисецка Біла Гора вкриє ся десятками тисяч народа. Справдї гарна се околиця. Широкою рівниною веть ся лентою дорога зі стациї Ожидів на полудне до Білого Каменя. По правій руцї лежать села Ожидів, Закомарє, Підлисє і инші. По другій сторонї видно в далечі Юськовичі, Олеско ітд. Коло Підлися 2 клм. від стациї дорога веде попід високу, білу, з вапняка, нїчим непорослу гору, на якій має станути памятковий хрест в 100-лїтні уродини Маркіяна. Хрест буде видно що найменше на милю з далека.

Зі Львова, як зачуваємо, вибирає ся до Підлися на день 29. с. м. много осіб. Може би навіть оплатило ся взяти окремий поїзд. Треба 300 людий. Цїна білєту коштувала би тодї о половину менше і поїзд їхав би в найдогіднїйшім часї. Уладженєм окремого поїзду повинно заняти ся тов-о „Просьвіта“, зглядно комітет Шашкевичевого обходу у Львові. Також найвисший час, щоби сей комітет заарранжував окремі поїзди з провінциї до Львова на день 6. і 7. листопада.

— **Управильненє ґрунтових книг.** Межи законними предлогами, які поставило правительство палатї послів, находить ся також предлога в справі подїлу катастральних парцель і вписуванє їх до ґрунтових книг. Таку предлогу вносило правительство кілька разів вже в попередних лїтах, але парлямент до сего часу єї не полагодив. Має она усунути всї хиби і трудности в наслїдок справлюваня ґрунтових книг, головно ізза недостачі відповідного числа ґеометрів, управнених до подїлу ґрунтових посїлостий і до зладжуваня ситуацийних мап, що повинні бути основою кождого вписуваня в ґрунтові книги. Як велика є та хиба, а передовсїм в Галичинї, сьвідчать такі числа: Всїх дїйсних цивільних ґеометрів признаних правительством є в Галичинї в сїм роцї 97. Мешкають они в 53 суд. повітах, а що Галичина числить 187 суд. повітів, то аж 134 повіти не мають зовсїм таких ґеометрів. З сего видно ясно, на які труди і кошти є наражені інтересовані, що по подїлї ґрунту мусять сповнити всї законні вимоги, а передовсїм постарати ся о ситуацийну мапу дотичних ґрунтових парцель. Щоби положити тим хибам конець, предкладає поновлена правительственна предлога значне розширенє числа орґанів, управнених до виконуваня начерків, чи ситуацийних мап; дальше дозвіл на парцеляцию ґрунтів і записуванє єї в ґрунтовій книзї на основі тимчасового ситуацийного начерка, факультативне управненє деяких судів, що ведуть ґрунтові книги до запротоколованя доконаних подїлів і ґрунтових трансакций (аж до вартости 200 К) і управненє судів першої інстанциї до втягненя в ґрунтові книги сего рода тимчасових записів. Тимчасовими ситуацийними плянами можуть бути начерки, виконані також орґанами инших технїчних властий, ял на пр. властий будівельних.

— **Радикальча безличність**. В попередних числах нашої часописї була звістка, що в пожежі в Чернелицї, повіту городеньского, тамошна радикальна »Січ« майже нїякої участи не брала. Тепер мимо сього, в виду того, що тов. „Днїстер“ післало на руки сьвященика 10 К, яко нагороду за ратованє, мало оно лице тих 20 К звернути з жаданєм прислати більше, але не на руки попа. Заслугою тоїж спекуляциї є місцевий радикал, аґент „Днїстра“ Трачук, що вихвалив своїх товаришів у своїм справозданю. Яка вартість моральна того чоловіка, най сьвідчить те, що підчас виборів казав людям, коли Бог не хоче радикала, то най покаже, щоби Стефаник не вийшов. Варта, щоби „Днїстер“ в тім випадку заняв достойне себе становище.

— **Обіжник в справі дорожнї**. Мінїстерия внутрішних справ розіслала до всїх краєвих властий розпорядок, звертаючи увагу на конечне співдїланє економічних тїл в цїли піддержаня змагань правительства над поборюванєм дорожнї. Передовсїм наказує сей розпорядок управильненє торгів та стреміти до злуки і співдїланя всїляких краєвих господарских і економічних стоваришень, що може дуже значно причинити ся до зниженя цїни середників поживи. Другий такий обіжник видала до всїх краєвих властий мінїстерия торговлї, в котрім вказує она на вагу належитої орґанїзациї і відповідного функционованя торгів середників поживи взагалї, а з окрема по більших осередках апровізациї.

— **Просимо боронити свою честь.** »Громадский голос« в ч. 38 вихвалюючи о. Носковского, пароха зі Сорок, закидає п. Крижановскому, що він мав сказати в Бучачі до Михайла Плиска, селянина із Задарова, що о. Носковский найпідлїйший зрадник, собака, котрий взявши в свої руки провід в акциї виборчій до ради повітової, підло нас зраджує, єднаючи ся зі старостою і презесом ради«. От як оцїнюють нац. демократи патриотичну роботу сьвящеників — та як радикали гладять таких „попів“ проти шерсти.

— **Домаганя учителїв середних шкіл**. Вчера прибула до Відня депутация „Державного Союза австрийских товариств учителїв середних шкіл“, щоби предложити правительсву домаганя учителїв що до поправи биту і службових відносин. В депутациї брало участь 9 відпоручників учительских товариств всїх народів Передлитавщини. Домаганя сформульовані відпоручниками містять ся в слїдуючих точках: 1. Удїленє дорожняного додатку в висотї 20 прц. всїх поборів всїм учителям середних шкіл включно з суплєнтами і асистентами, аж до усуненя з помочию відповідних правительственних заряджень пануючої дорожнечі. 2. Реґуляция активального додатку на основах кватирового війск. 20 прц., підвисшеня ремунерациї суплєнтів а також за надчислові години і зрівнанє асистентів з суплєнтами. Признанє 6-го пятилїтного додатку в висотї що найменше 300 К. Усталенє належитости за службове мешканє директора в висотї половини активального додатку VII. ранґи. Зачисленє одної третої краєвих шкільних інспекторів до V. ранґи з титулом і характером радника Двору. Почисленє часу служби директорів, іменованих шкільними краєвими інспекторами, від узисканя поборів відповідаючих найнизшому степеневи плати VI. ранґи до узисканя другої і дальших степенїв плати. Удїленє краєвим шкільним інспекторам функцийного додатку, який вчисляє ся до вдовиної пенсиї в висотї 1500 К, який відпадає при посуненю до V. кл. ранґи Як найскорше законодатне полагодженє службових условин учителїв середних шкіл на основах проєкту службової праґматики, ухваленої „Держ. вним Союзом австр. тов. учителїв середних шкіл“ на зїздї відбутім в Люблянї в січни с. р.

В просторім мемориялї, який вручено вчера представникам правительства і посольскій палатї державної ради, піднесено з натиском упослїдженє учительства середних шкіл, а особенно суплєнтів і асистентів, котрих при управильненю поборів в р. 1907. зовсїм поминено, що більше, признавши їм в тімже роцї дорожняний додаток, вже в слїдуючім роцї цофнено так, що суплєнти є засуджені доси на ренумерациї, признані їм ще в р. 1898., отже перед 13 лїтами.

Явившій ся у предсїдника бар. Ґавча депутациї він відповів, що правительство — о скілько се буде в рамах буджету можливе — буде старати ся сповнити представлені желаня. Мін. Штірґк додав ще, що справа управильненя відносин суплєнтів ще нинї прийде під наради мінїстрів.

— **Гірництво в Австриї.** На основі сьвіжо оголошеної статистики гірництва в Австриї в р. 1910., вартість гірничих продуктів в сїм роцї поменшила ся о два мілїони в порівнаню з минулим роком, то є виносила 315·5 мілїонів корон. Вартість гутничої продукциї винесла 143·9 міл. К — піднесла ся отже о 6·7 міл. К. В гірничій продукциї випродукували Чехи 51·32 прц. її вартости, Шлезк 19·98 прц., Стирия 11·81 прц., Моравія 7·15 прц., Галичина 3·67 прц., Каринтия 2·10 прц., Країна 1·64 прц. Инші краї випродукували понизше 1 прц. загальної вартости. В гутництві най-

більша участь припадає на Стирию (30·14 прц.), дальше Моравія (23·43 прц). Чехи (22·51 прц.) і инші краї. Число робітників що працювали в гірництві і гутництві в Австриї, виносило 151.283.

— **Зміна званя**. При ул. Декерта у Львові найдено запаковану в клунок одежу вязня. Перед кількома днями належала она до вязня Ал. Пітша, що скориставши з нагоди утік з карного заведеня. Зі зміною одежі змінив сей чоловік і званє, не знати лише на як довго, бо поліция розвідує ся про місце єго побуту.

— **80.000 корон для державного скарбу.** У вересні помер нечайно в Кракові Вінкентий Малік, емер. урядник Тов-а взаїмних обезпечень. По своїй смерти полишив він чистого маєтку 80.000 К. А що не оставив він ніякого завіщаня і був дитиною неправесною а мати єго померла, тому ціле майно забрав держ. скарб. Єго свояки, які є досить бідні, зголосили ся до адвоката д-ра Данєляка, щоби хоч частину сего майна виратував для них. В дорогу процесу пійти ся справа не може, тому лишає ся тільки дорога ласки монарха. Додати треба, що померший був великим скупарем і коли одного разу звернув ся до него нерідний брат о запогу, сей дав єму 20 сот.

— **Небезпечним живлом** є перебуваючі у Львові робітники „кацапи“, що чують великий нахил до бійки та грабежий. Перед кількома днями на прим. напали і ограбили два такі „кацапи“ одного чоловіка в лісї за Зеленою рогачкою. Другий такий випадок лучив ся передвчера на ул. Замарстинівскій. Именно три кацапи напали на переходячого якогось Фарапанова, побили єго, а на конець зрабували єму 31 К. Напасниками заняла ся поліция.

— **Недостача робітника** в східній Галичині дає ся так відчувати в наслідок збільшеної еміґрациї на роботи до Німеччини та заморских країв, що властителї дібр звернули ся з просьбою до правительства, щоби дозволило уживати до полевих робіт вязнів. Правительство прихилило ся до сеї просьби, в наслідок чого вязниці в Станїсладові і Дрогобичи стоять зовсїм пусткою, бо вязні працюють в полї. Дома остали ся лише такі вязні, котрі могли би з поля утечи.

— **Для зборівского повіта.** »Wien. Ztg« оголошує розпорядок мінїстериї скарбу, на основі котрого число членів оцїночної комісиї для особисто-доходового податку в зборівскім повітї має бути з днем 1. січня 1912. р. підвисшене з 6 на 12.

— **Нещасливий випадок.** Адмінїстратор „Діла“ п. Я. Процъ поводив ся вчера так необережно зі спіритвою машинкою, що настав вибух, а огонь попарив єму сильно обі руцї. Першої помочи уділила нещасливому ратункова стация.

— **Зелїзничні полекші для халупників.** По розпорядку мінїстерства торговлї признає ся полекші, наведені в точцї 1. особової таблицї австр. державних зелїзниць, також особам, які викажуть ся леґітимацийною робітничою картою і посьвідкою промислової власти, що є халупниками. Сї полекші признає тільки для подорожи в цїли відбору материялу або звороту виробів.

— **Переписка Редакциї.** *Вп. сьвященик-Мазепинець.* Дістали, спасибі, в найблизших числах подамо. — *Вп. сьвященик львівскої архіепархії.* Сердешно дякуємо. Подамо в тих днях. — *Вп. о. проф. К. в Ст.* Помістимо. — *Вп. О. Ф. в Р.* Спасибі, скоро тільки буде місце, помістимо. Бажане порученє вишлемо Вам завтра. — *Вп. Панас.* Просимо троха терпеливости наслїдком натовпу материялу, помістимо. — *Вп. уч. з села.* Спасибі за память, помістимо в недїлї. — *Вп. дописець з Белзчини.* Дуже вдячні Вам за вельми цїкаві поміченя. Помістимо як найскорше.

Оповістки.

— **Іменованє.** Мінїстер просьвіти признав VIII ранґу о. Михайлови Сїмовичови, професорови релїґії при ц. к. учит. семінариї в Чернівцях.

— **Уживані почтові значки Р. Т. П.** З Р. Т. П. пишуть нам: Всякі почтові значки і стемплї, а також приватні значки товариств і орґанїзачий мають вартість і за усякі старі і рідкі окази платять неімовірні цїни. Р. Т. П занимає ся від трех лїт збутом зібраних марок і осягає із сего жерела по кількадесять корон річного доходу. Се не є навіть тисячна часть із сего, що у нас марнує ся. Наш загал не привязує ваги до збиряня значків, хоч сего жерела доходів на просьвітні цїли не легковажать собі богаті супроти нас народи і видає значки разом з копертами до коша. Кому не рівнодушні цїли Р. Т. П., повинен пильно кождий значок складати і передавати збірку при нагоді до Товариства. Хто не має такої нагоди, може переслати значки в коперті яко прібки без вартости, або в 5 клґр. пачцї до Тов-а, ул. Мохнацкого 12 Хто має доступ до реґістратур та архівів, особливо урядники, учителї і сьвященики, міг би там вишукати для Р. Т. П. цїнні окази марок без ніякої шкоди для актів, яких є також много майже в кождім домі між старою приватною перепискою і старими урядовими актами без вартости. Нехай батьки дадуть лиш дозвіл, перешукати дїтям свої шпарґали а они певно займуть ся охотно зимовими вечерами витинанєм значків для Р. Т. П. Марки мають бути неушкоджені, длятого найлїпше витинати їх з папером.

— **До всїх давних учеників бережаньскої ґімназиї.** Деякі з давних учеників бережаньскої ґімназиї звернули ся до Філії Тов а „Учительска Громада“ в Бережанах із завзивом, щоби з нагоди 100-лїтного ювілею уродин Маркіяна Шашкевича устроїти товариский зїзд всїх бувших учеників бережаньскої ґімназиї. Філія Тов-а »Учительска Громада« горячо прихилила ся до тої думки і поробила вже деякі кроки в сїй справі. А з огляду на те, що й сам Маркіян був учеником бережаньскої ґімназиї, було би пожаданим, щоби як найбільше число Маркіянових »духових« шкільних товаришів помянуло єго в нашім місті. Філія Тов-а „Учительска Громада“ назначила сей зїзд на день (? — не подано дня — *Ред.*) падолиста 1911., в котрім то дни обходити муть усї українські товариства величавий ювілей Шашкевича.

Звертаємо ся отсим до всїх бувших учеників бережаньскої ґімназиї, кому не рівнодушна ся справа, з запитом, чи схочуть і они прибути на зїзд і віддати честь Великому Маркіянови. А щоби поробити в сїй справі потрібні приготованя, усталити число учеників, оглянутись за приміщенєм і т. и. Філія Тов-а звертає ся отсим до всїх, щоби найдалї до 1. листопада с. р. повідомили нас про свою участь в сїм сьвятї. Прибувайте всї, кому дорога память Маркіяна! Зголошеня просимо слати на адресу: Філія Тов-а »Учительска Громада« в Бережанах на руки о. Василя Дубицкого, катехита ґімназиї. (2—3)

— **Поручаю робітню Вп. Теодозия Комісарука** — Станїславів ул. Шевченка. Особливо там споруджену запрестольну часть в стилю византийскім, чудової різьби і виконаня, котру з причин від артиста незалежних можна набути за дешевшу цїну. Прошу казати собі прислати фотоґрафічну знимку. — *О. Осип Фацієвич.*

Телеґрами

з дня 19. жовтня.

Царгород (ТКБ) Холера вигасла. Онодї були лише 3 випадки занедужаня; один з них скінчив ся смертию. Загалом було доси 2 529 занедужань на холеру а 1.471 випадків смерти.

Берлїн (ТКБ). Межинародна комісия цукрова в Брукселї збере ся на наради дня 26. с. м.

Всячина.

— **Киренаіка** (Cyrenaica) країна в північній Африцї, про яку згадує ся тепер так часто, є се високорівень над берегом Середземного моря межи Єгиптом а Триполїсом. В старинї мешкали там Дорийцї. Около 630 р. перед Хр. заложили там Мінийцї під проводом Батоса з острова Тера місто Кирене, від якого цїла околиця приняла сю назву. В сусїдстві заложено ще чотири грецкі міста: Апольонія, Барка, Тавхейра і Евесперіди; тому названо сю область також Пентополїс (пять міст). Наслїдники Батоса володїли як королї під перским панованєм. Коло 450 р. перед Хр се королївство упало а власть захопили на якийсь час в свої руки поодинокі тирани. По смерти Александра Великого підбив сей край Птоломей Ляґі і від тодї лишив ся він в зависимости Єгипту. Там панував птоломейский рід аж до другої половини I ст. перед Хр., коли Римляни зробили з Киренайки свою провінцию, а пізнїйше получили єї з Кретою. На сю область нападали що раз з середини Африки ріжні варвари, єї нищили, аж в 7 столїтю по Хр. загорнули Араби. Край не є дуже урожайний і від найдавнїйшого часу служить лише до випасу худоби і коний.

З нагоди столїтних роковин уродин Маркіяна Шашкевича вказує Заряд канцеляриї Товариства „Просьвіта“ на отсї брошури і книжки, що надають ся на відчити про Маркіяна і до масового ширеня.

1. Столїтє уродин Маркіяна Шашкевича, написав др. Ів. Брик „Просьвітні листки“ ч 33, цїна 10 сот.

Горячо поручаємо сю брошуру незвичайно дешеву а написану живо, приступно і ясно. Книжочка висьвітлює часи до Маркіяна Шашкеввча, сьвітогляд Маркіяна і єго бажаня, єго праця і заслуги, Русалка Днїстрова.

2. Маркіян Шашкевич (з портретом). („Просьвітні листки“ ч. 16.) Зміст: коротенька житєпись, 2) З віршів М. Шашкевича: Підлисє. Над Бугом, З окрушків, Думка, Днїстрованка. Цїна 6 сот.

3. „Руска Письменність“ т. III.: **Твори Маркіяна Шашкевича.** Цїна в звичайній оправі 1 К 60 сот. в гарній оправі 2 К.

Книжки сї висилає ся по надісланю гроший і почтової оплати. При замовленях понад 20 К оплачуємо почту самі. Комісантам значний рабат. Замовленя слати на адресу: Канцелярия Товариства „Просьвіта“ у Львові, ринок ч. 10.

Товариство взаїмного кредиту

„Днїстер“

у Львові, ул. Руска ч. 20.

Телефон ч. 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „Днїстер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цїлею Товариства є **уділюванє кредиту** своїм членам рільникам **обезпеченим в „Днїстрі“ від більше лїт.**

Проценти від вкладок 4%, без потрученя податку рентового.

Вкладки приймає і виплачує Каса Дирекциї Товариства в годинах урядових, **від 8. до 2. год. в полудне.**

Конто в Щадницї почтовій ч. 35.527.

Конто жирове в банку австро-угор.

Вкладки щадничі	К	3,153.745·--
Уділи членьскі	К	313·337·—
Позички уділені	К	3,810·183·—

Канцеляриї Товариства отворені перед полуднем.

Студент прав, совістний інструктор, глядає занятя, а передовсїм лекциї на селї за скромним винагородженєм. Зголошеня під: Poste restante „Т. Б.“ п. Лука ad Самбір. (3—4)

Студент прав, вправний інструктор, пошукує якого небудь занятя, найрадше лекциї на селї за відповідною винагородою. Зголошеня під: „Г. М.“ Лука к. Самбора, poste restante. (3—4)

Пошукує ся дяка. Зголошеня слати на руки гр.-кат. Уряду парох. в Тулукові, почта Заболотів. (5—5)

Оповіщенє.

Загальні збори **Руского Інститута для дївчат в Перемишлї** відбудуть ся в пятницю с. є 27. жовтня с. р. о год. 6. евентуально 7. вечером у великій салї Інститута з слїдуючим дневним порядком:

1. Відчитанє протоколу з посл. загаль. зборів.
2. Звіт з дїяльности Видїлу і Інститута за рік адмінїстр. 1910/11.
3. Звіт касовий Видїлу і Інститута.
4. Звіт комісиї контрольної.
5. Вибір 3 членів і 1 заступника Видїлу в місце уступаючих і комісиї контрольної.
6. Ухваленє буджету на слїдуючий рік.
7. Внесеня членів.

За Видїл:

о. митрат М. Подолиньский, предсїдатель. *Іван Мануляк*, секретар.

— **„Церковна Штука“**, торговля дієцезальна Інститута Непорочного Зачатия Пр. Діви Мариї в Станїславові має на складі вино лїтурґічне, сьвітло церковне і столове і всї прибори церковні. В своїх робітнях виконують і направляють ризи церковні, та виробляють всїлякі річи бронзівничі. Чаші, монстранциї, дарохранительничі і пр. золотимо огнево і тревало.

Сю торговлю припоручаємо ласкавій опіцї нашого Духовеньства і просимо о ласкаві замовленя. Все виконуєть ся по найнизших цїнах. Призначенє чистого зиску є Всечеснїйшому Духовеньству знане. (3—?)

Курацийний виноград

найкрасшої і найшляхотнїйшої якости, з великими ягодами, солодкий, сьвіжо з пня 5 клґр. 2 К 90 с. — **ПЧІЛЬНИЙ МІД** найгарнїйшої якости 5 клґр. 7 К.

L. Altney

Versecz 4, Ungarn. (6—10)

Розклад їзди зелїзниць у Львові.

Головний дворець.

Відїзд. рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи		Приїзд. рано	перед пол.	по пол.	вечер	ночни
3·40	8·22*	2·45*	6·05	11·10	Краків	5·50	9·00*	2·00*А	5·48	9·50
—	8·45	2·30*А	7·00*	12·35*	Краків	7·30	10·15	1·30*	8·25*	2·22*
—	—	—	7·30	—	Краків	—	—	—	—	—
—	—	5·46	—	—	Мшана	—	—	—	7·15	—
—	—	3·50	—	—	Ряшів	—	—	1·10	5·40	—
6·15	10·40	2·18*	8·46	11·13	Підволочиска	7·20	11·55	2·10*	—	10·30
—	—	2·35	8·38*●	—	Красне	—	8·08*	—	10·10	—
6·00	9·15*	2·20*	—	10·48	Чернівцї	8·05	—	2·05*	—	9·34
—	9·37	—	—	2·50*	Чернівцї	—	—	5·52	6·26*	12·05*
—	—	3·05	—	—	Станїславів	—	10·25	—	—	—
—	—	—	6·29	—	Коломия	5·45	—	—	—	—
6·00	10·02Б	1·45	6·50	11·25	Стрий	7·28	11·40	6·45	10·19Б	11·00
7·30	10·02Б	1·45	6·50	—	Лавочне	7·28	11·40	4·25	10·19Б	11·00
7·30	10·02Б	1·45	6·50	11·25	Пустомити	7·28	—	4·25	6·45	10·19Б
6·35	9·05	3·40	—	10·40	Самбір	8·00	9·58	1·40	9·00	—
6·35	9·05	2·15А	3·40	10·40	Любінь	8·00	9·58	1·40	9·00	12·45Д
7·35	9·05	—	3·40	-	Сянки	—	9·58	1·40	9·00	—
7·35	—	2·28	7·49	11·35Е	Рави руска	7·33	—	1·26	8·00	—
7·35	—	2·28	—	—	Белзець	—	—	1·26	8·00	—
7·35	—	2·28	7·49	—	Сокаль	7·33	—	1·26	8·00	—
6·06	10·05Г	12·30Г	4·18П	8·20А	Бруховичі	7·00	8·3·Г	1·26	5·18Г	9·35А
7·22	—	2·503	6·31Г	—	Бруховичі	7·33	11·05Г	1·46Г	7·45П	—
7·35	—	2·28	7·49	11·35Е	Бруховичі	—	—	3·483	8·00	—
8·20	10·25Л	1·35В	3·05Л	6·00	Янів	8·15	1·11Л	4·30	9·25Л	10·00В
8·20	—	—	—	6·00	Яворів	8·15	—	4·30	—	—
5·58	—	—	6·16	—	Підгайцї	—	11·15	—	10·20	—
5·58	—	—	6·16	—	Винники	—	11·15	—	10·20	12·16К
7·50	—	2·50	—	—	Стоянів	—	10·04	—	6·30	—

Підзамче.

Відїзд.						Приїзд.				
6·30	11·01	2·33	9·09	11·33	Підволочиска	7·01	11·3	1·55*		10·13
—	—	2·52	8·51*	—	Красне	—	7·49*	—	5·16	—
6·12	—	—	6·30	—	Підгайцї	—	10·54	—	8·52	—
6·12	—	1·30	6·30	10·40К	Винники	7·26	10·54	6·24	9·57	12·00К
8·12	—	—	5·38	—	Стоянів	9·42	—	6·11	9·57	—

Личаків.

Відїзд.						Приїзд.				
6·31	—	—	6·51	—	Підгайцї	—	10·36	—	9·36	—
6·31	—	1·49	6·51	10·59	Винники	7·08	10·36	6·06	9·36	11·43К

* поспішний поїзд. поїзд поки що не їздить. А від 1/6 до 5/9. Б від 18/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята. В від 7/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята. Г від 1/6 до 31/8 щоденно. Д від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята. Е лише в недїлї. З від 1/6 до 30/9 щоденно. К в суботи і недїлї. Л від 1/5 до 30/9 щоденно. Н від 1/6 до 31/8 в недїлї і сьвята. П від 10/5 до 30/9 щоденно.

Видає і відповідає за редакцию **Семен Ґорук.**

З друкарнї В. А. Шийковского.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL